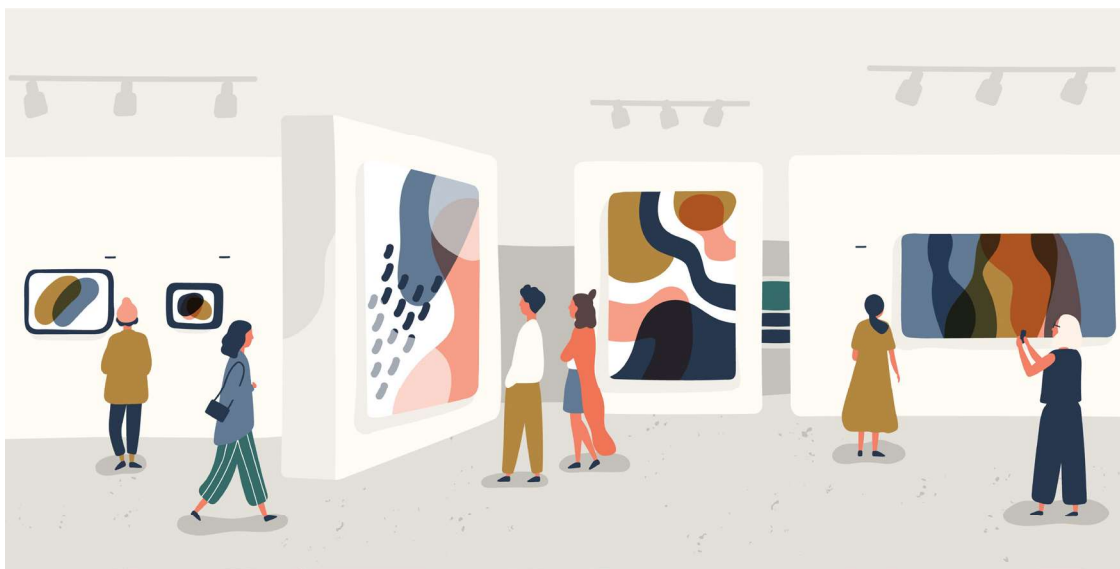

GALLERY WALK

Vanaf 10 jaar

BESCHRIJVING TOEPASSING INSTRUMENT

Gallery walk is een mooie werkvorm om met elkaar (kinderen, volwassenen) in gesprek te gaan over problemen, dromen, oplossingen, kansen, ontwerpideeën. In de ruimte worden de resultaten visueel weergegeven in de vorm van tekst en beeld. Dat kan individueel gebeuren waarbij ieder 1 beeld maakt of in tweetallen of groepjes. De beelden worden in de ruimte opgehangen en de groepsleden bepalen zelf naar welk beeld ze toe willen gaan, waar hun nieuwsgierigheid trekt. Meerdere beelden (schilderijen) kunnen worden bezocht al gelang behoefte.

STAPPEN

1. De deelnemers hebben ieder voor zich of in groepen aan de hand van het thema een Poster/Schilderij met tekst en beeld gemaakt. Deze worden in de ruimte opgehangen.
2. Deelnemers worden uitgenodigd om de gallery te gaan bekijken en lopen rond en staan stil bij dat waar ze meer van willen weten of waar ze nieuwsgierig naar zijn. Tip: wanneer ieder 1 eigen beeld heeft gemaakt: laat eerst de oneven nummers rondlopen, de even nummers blijven bij de schilderijen en dan omgekeerd. Bij groepswork blijft 1 persoon bij het beeld staan om uitleg te geven.
3. Plenaire uitwisseling en afronding

36

Schrijfgerei, A3 papier of flipover, plakband, grote ruimte waar je kunt lopen.

Filmopname, audio opname, een notulant

30-45 minuten

PHOTO VOICE

Vanaf 4 jaar (ook voor leraren)

BESCHRIJVING TOEPASSING INSTRUMENT

Photo voice is een onderzoekstechniek die zeer gangbaar is. Het woord zegt het al: foto's waarbij verhalen worden verteld vanuit de persoon die de foto's heeft gemaakt, of juist van het gesprek dat met de ander opgeroepen wordt.

STAPPEN

1. Uitleggen van de Photovoice aanpak en het thema dat onderzocht gaat worden.
2. Leerlingen gaan op pad om foto's te maken in en of buiten de schoolomgeving n.a.v. het besproken vraagstuk. Die periode kan een dag zijn maar kan ook bv 2 weken in beslag nemen.
3. Leerlingen selecteren de beste foto's die passen bij het vraagstuk. Je kunt een top 3 van foto's laten maken. Of wellicht hebben kinderen in groepjes foto's gemaakt en maken ze samen de top3.
4. De foto's worden gepresenteerd en de verhalen worden verteld door de makers.
5. De reacties (verhalen van de anderen) worden uitgewisseld.
6. Er worden samen conclusies getrokken n.a.v. het gesprek. Het kan zijn dat wanneer er veel foto's gemaakt zijn de groep met de stickerkeuze een top 10 uiteindelijk maakt.
7. De uiteindelijke vragen en reacties kunnen gekoppeld worden aan de foto's
8. Er kan een tentoonstelling ingericht worden die weer reacties van anderen uitlokken (andere klassen, collega's, ouders enzovoorts)

24

Fotocamera's (of mobiele telefoon), prints van gemaakte foto's, tentoonstellingsruimte, gangen

15-45 minuten (tot enkele weken)

De foto's die gemaakt zijn, audio opnames of filmopnames van de gesprekken, verhalen die geschreven worden n.a.v. de foto's, de reacties die op post-its vastgelegd worden.

1-2-4 ALL

8-12 jaar

BESCHRIJVING TOEPASSING INSTRUMENT

1-2-4ALL komt uit liberating structures. Het idee is om iedereen aan het woord te laten. Deze vorm stelt een groep in staat om afzonderlijk een bijdrage te leveren aan de input. Bijvoorbeeld in vragen, ideeën en suggesties. Door de werkwijze wordt een veilige omgeving gecreëerd zodat iedereen zich makkelijker uitdrukt. De 'stille' manier van individuele reflectie (ONE: stap 1) ligt daarbij aan de basis en bespoedigt een diversiteit aan oplossingen. Ook de kwaliteit gaat omhoog omdat op een natuurlijke manier consensus wordt bereikt waarbij de beste ideeën overblijven. Het proces start eerst individueel (ONE), vervolgens gaan de kinderen in tweetallen uitwisselen (TWO), dan in groepen van vier (FOUR). Tot slot volgt een groepsgesprek (ALL).

STAPPEN

1. Bespreek je vraagstuk of gespreksonderwerp. Bespreek de werkvorm. Opnieuw kun je kiezen voor een probleemgerichte insteek of een Wensgerichte insteek.
2. One (1) Start met een stille individuele reflectie over het thema, vraagstuk, wens, ontwerpidee. Iedereen noteert dit op de post-it. (1 minuut)
3. Two (2) Maak tweetallen en bespreek in 2tallen elkaars antwoord voortbouwend op stap 1 (2 minuten)
4. Four (4) Maak 4-tallen en deel elkaars antwoorden (merk overeenkomsten en verschillen op) (4 minuten)
5. All (plenair) Bespreek de antwoorden in de grote groep van elk 4tal. Elke groep deelt bijvoorbeeld één belangrijk antwoord zodat niet de eerste groep alles wegkaapt aan antwoorden en elke groep de kans krijgt voor inbreng. (5 minuten)

TIP

hou de tijd scherp in de gaten. Heb een nagesprek over het resultaat. Toe te passen om meer zicht op een probleem of oplossing te krijgen of om ideeën te genereren.

03

Schrijfgerei en post-its

10-15 minuten

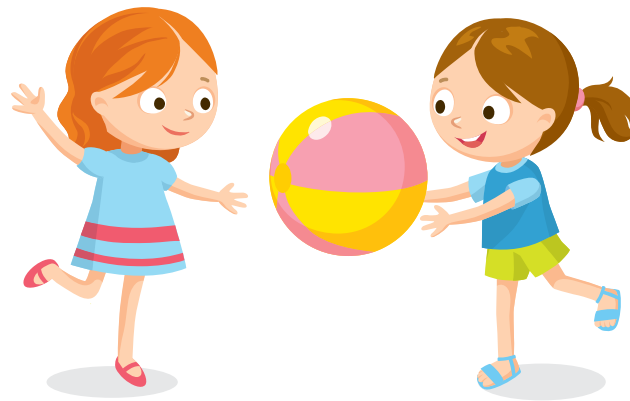

Via audio of filmopname wordt het gesprek vastgelegd. Later worden betekenisvolle tekstfragmenten geselecteerd. De post-its kunnen verzameld worden. Alsook het eindresultaat.

BALSPEL

4-12 jaar

BESCHRIJVING TOEPASSING INSTRUMENT

Het balspel kan in kleine groepen of in de grote groep buiten of binnen gespeeld worden. Kinderen staan in de kring, zitten op hun plaats in de klas. De bal wordt van de een naar de ander gegooid.

STAPPEN

1. Introduceer het gespreksthema, de bal en het doel van het spel, namelijk informatie verzamelen. Elke mening is belangrijk en je mag passen als je niet wilt of het nog niet weet.
2. Speel het balspel. Op de bal staan met stiften een aantal vragen geschreven. Die vragen kunnen probleemgericht zijn: Waar heb je last van als het om gaat! Kun je precies aangeven wat je niet bevalt op dit moment? Hoe komt het dat? De vragen kunnen oplossingsgericht zijn: wat zou je willen als..... Welke ideeën heb je over...? Wat is het beste dat we kunnen doen? Wat wens je in deze situatie? Wat helpt om het beter te maken? Enzovoorts...
De bal wordt telkens naar een ander gegooid die de vraag die hij vangt, beantwoordt. Tijdens het balspel kun je doorvragen of kun je kinderen stimuleren om ook zelf door te vragen op het antwoord van een ander kind. Bijvoorbeeld: wat bedoel je als je zegt? Kun je jouw idee nog beter uitleggen? Hoe ziet het er concreet uit?
3. Ga daarna aan het einde nog eens samenvatten wat aan informatie verzameld is en wat we ermee kunnen gaan doen.

TIP

Laat kinderen ook vragen bedenken rond het onderzoeksthema. Speel eventueel met 2 ballen. Bal 1 is de probleemverkenning en heeft ook vragen die relevant zijn. Bal 2 wordt de wens verkenning.

30

Strandbal en stiften

10-30 minuten

Door film of audio opname of aan het einde via tekenen of schrijven van post-its, (individueel of in groepjes)

CREATIEF STRUCTUREREN

8-12 jaar

BESCHRIJVING TOEPASSING INSTRUMENT

Creatief structureren daagt kinderen uit om actief mee te denken over een vraagstuk, droom of wens. Doordat kinderen hun opmerkingen eerst op post-its schrijven, worden alle kinderen actief betrokken bij het vraagstuk. Vervolgens worden ze opnieuw aangezet om te structureren. Ze bekijken de post-its samen of door een kleine groep die gekozen wordt, wordt alles geordend.

STAPPEN

1. De leerkracht bespreekt een vraag over het aangedragen thema, de vraag, het probleem, het idee, de wens of de droom.
2. De kinderen schrijven hun opmerkingen op post-its, één gedachte of idee over wat er aan de hand is per post-it.
3. De post-its worden één voor één door de bedenker toegelicht, met de groep besproken en dan voor alle kinderen zichtbaar geplaatst.
4. De opgeschreven gedachten of ideeën die bij elkaar horen worden geclusterd of geordend.
5. De groep checkt de clusters op volledigheid en vult aan.

TIP

Eventueel vervolg: de werkvorm je mening laten zien met kleur. Ook kan er in tweetallen over de vraag nagedacht worden.

08

Schrijfgerei en Post-its

15-30 minuten

Door notities op papier door een derde. Door audio/filmopname worden betekenisvolle fragmenten vastgelegd en later geanalyseerd. Door foto's van de post-its.

DEBAT

10-12 jaar

BESCHRIJVING TOEPASSING INSTRUMENT

Kinderen in de bovenbouw houden van debat voeren. Deze werkvorm helpt om meningen van voor- en tegenstanders te uiten. Tijdens een debat ben je bijvoorbeeld voor of tegen een stelling. Je probeert anderen ervan te overtuigen dat je gelijk hebt. Bij een debat staan twee partijen tegenover elkaar. Beide partijen proberen de debatleider te overtuigen van hun standpunt. Dat doen ze met argumenten. De debatleider let erop dat de deelnemers zich aan de regels houden. Hij of zij zorgt ervoor dat de voor- en tegenstanders even vaak aan het woord komen. Aan het eind beslist de debatleider wie de beste argumenten had, wie het best reageerde op de ander en wie het meest overtuigde. Dat is de winnaar van het debat! Oefen met een aantal leuke stellingen, en ga dan over tot het echte debat dat gekoppeld is aan het onderzoeksthema. Voorbeelden van stellingen:

- De leerkracht moet zorgen voor betrokkenheid (binnen bv rekenen)!
- Alle kinderen moeten tijdens zelfstandig werken de gehele tijd met volle aandacht aan het werk zijn!
- Ons leesonderwijs is het b  ste!

Ga voor de voorbereiden en uitvoering van een debat naar:
www.samsam.net/voor-leerkrachten/zo-voer-je-een-debat

TIP

Train de kinderen in debatvoeren rondom belangrijke thema's. Doe een aantal proefdebatten en laat de kinderen zelf pakkende stellingen bedenken. De stellingen kunnen gericht zijn op hoe het nu is of juist toekomstgericht.

14

Stellingen en digibord

30-60 minuten

Het debat kan worden opgenomen. Later kunnen betekenisvolle tekstfragmenten geselecteerd worden.

DROOMVERKENNING

7-12 jaar

BESCHRIJVING TOEPASSING INSTRUMENT

Bespreek met je kinderen welke droom je wilt realiseren. Stel je wordt wakker na een periode, een dag, een week, een jaar, wat zou er dan positief veranderd zijn in de klas? Koppel die vraag aan het onderzoeksthema. Door het samen bespreken en visualiseren van de dromen van de kinderen ontstaat een gezamenlijk begrepen beeld van die nieuwe werkelijkheid. Een toekomst die positief is en die je samen wilt realiseren motiveert, zorgt voor betrokkenheid en maakt iedereen actief.

STAPPEN

1. Breng een dialoog op gang met je kinderen met als centrale vraag: wat zou de mooiste droom zijn die we samen kunnen realiseren als het om thema X gaat?
2. Stem je aanpak op je doelgroep af: gebruik een visualisatie-oefening, laat kinderen tekenen of de droom beschrijven of kies drama om het uit te beelden. Je start individueel: wat is jouw droom? Van daaruit kun je kiezen om in tweetallen, groepjes of klassikaal verder te gaan.
3. Bespreek de dromen klassikaal of in groepjes. Stimuleer de grenzeloze fantasie en zee van mogelijkheden. Alles is immers mogelijk.
4. Vanuit de droom stimuleer je de kinderen om terug te gaan naar het nu: wat is concreet realiseerbaar? En hoe kunnen we dat bereiken? Dit leidt tot een eenvoudig stappenplan.
5. Bespreek ook concreet met de kinderen hoe we weten dat de droom gerealiseerd wordt.

TIP

Gebruik de 5xW + H techniek. Wat is de droom? Wie doet mee in de droom? Waar is de droom en hoe ziet het er in detail uit? Wat hebben we nodig? Wanneer is de droom en wanneer is deze gerealiseerd? Hoe wordt de droom gerealiseerd?

32

Tekenmateriaal, schrijfgerei,
A3-papier, plakband,

15-60 minuten

Via audio/video-opname worden betekenisvolle fragmenten vastgelegd. Via notities op papier door een derde. Via tentoonstelling op de muur vinden gesprekken plaats over dromen.

GA STAAN ALS JE...

4-12 jaar

BESCHRIJVING TOEPASSING INSTRUMENT

Deze werkvorm kan gebruikt worden om kwantitatieve data te verzamelen. Zo kan de onderzoeker per stelling turven hoeveel kinderen uit zijn onderzoeksgroep het eens zijn met de stelling / op hoeveel kinderen de stelling van toepassing is. Hierdoor kan de onderzoeker feitelijke informatie ophalen over de onderzoeksgroep. Denk aan: Hoeveel kinderen hebben een huisdier? Met de beweegvorm 'Ga staan als ...' is het ook mogelijk om met deze vorm de mening van kinderen over een bepaald thema in kaart te brengen. Denk aan: Ga staan als je het belangrijk vindt om een ander een hand te geven als je voorstelt.

STAPPEN

1. De kinderen zitten op de grond of op een stoel.
2. De onderzoeker heeft stellingen geformuleerd, gekoppeld aan het onderzoeksthema die beginnen met 'Ga staan als ...' en leest deze voor.
3. Als de kinderen het eens zijn met de stelling en/of de stelling heeft toepassing op hen, dan gaan ze staan. Zijn ze het oneens met de stelling dan blijven ze zitten.

OPTIONEEL

De onderzoeker vraagt de kinderen om een toelichting, dat geeft meteen kwalitatieve data door hun verhalen.

TIP

Door te vragen om een toelichting bij iedere vraag kan er kwalitatieve data worden toegevoegd aan de verzamelde informatie. Online variant: petje op petje af via Teams.

26

Digibord of iPad. Papier en pen voor de leerlingen.

Per vraag ongeveer 2 minuten

Via klassikale bespreking van de vragen m.b.v. het digibord. Via notities op papier door een derde. Optioneel: via filmopname via mobiele telefoon of iPad worden betekenisvolle fragmenten vastgelegd en later geselecteerd en geanalyseerd.

KINDERTEKENINGEN

4-12 jaar

BESCHRIJVING TOEPASSING INSTRUMENT

Aan de kinderen wordt op basis van het onderzoeksthema gevraagd een vrije of symbolische tekening te maken. Hierbij worden zo weinig mogelijk regels gesteld aan hoe dit gebeurt. De tijd is de enige begrenzende factor. Deze tekeningen worden door kinderen en de leerkracht nabesproken. De tekenaar kan beginnen met zelf een toelichting te geven op zijn tekening, waarna de andere kinderen vragen kunnen stellen over de tekening. Het is ook mogelijk de andere kinderen eerst te laten vertellen wat zij waarnemen en interpreteren in de tekening. De werkvorm tekening maken is een steeds meer gangbare vorm van dataverzameling binnen onderwijsonderzoek. Voor kinderen is het vaak makkelijker iets in beelden uit te drukken dan in geschreven tekst. Dat vraagt immers ook om een bepaalde schrijfvaardigheid. Het geeft kinderen de mogelijkheid om hun gevoelens en ervaringen te uiten en zeer zeker ook hun ideeën en oplossingen voor vraagstukken in en rond de school.

VOORBEELDEN

- Denk aan jouw leerkracht(en) op jouw school en de dingen die jij en de leerkracht doen.
- Denk eens aan al die dingen die gebeuren in je klas rond thema X
 - » maak een tekening van wat een camera zou filmen in jouw klas.
 - » maak een tekening wat de camera zou zijn terwijl jij aan het leren bent
- Denk eens aan alle dingen die belangrijk zijn wanneer je leest of leert lezen. Wat zou de camera zien?
- Maak eens een tekening van de verschillende stappen die jij neemt als je een verhaal moet schrijven.
- Denk eens aan de rekenles en aan alle dingen die je buiten de klas doet die met rekenen te maken hebben.

STAPPEN

1. Bespreek het onderzoeksthema zodat er een goed begrip is van de vraag, de wens of ambitie en het thema van de tekening. Leg de werkvorm uit. De kinderen gaan aan de slag.
2. Bespreek de tekeningen individueel of met de gehele klas. Vaak kun je al tijdens het gesprek bv met behulp van post-its de belangrijkste kernpunten noteren.
3. Zet eventueel de werkvorm Gallery walk in.

TIP

Er kunnen tekeningen in twee-, drie- of viertallen gemaakt worden. Denk ook aan stripverhalen over je onderzoeksthema over hoe het nu is en kan veranderen in wat je wenst.

31

Tekengerei en papier

15-60 minuten

De tekeningen kunnen geanalyseerd worden. Het gesprek over de tekeningen kan worden opgenomen. Later kunnen betekenisvolle tekstfragmenten geselecteerd worden. Welk patroon zie je terug in de tekeningen? Waarom denk je dat deze patronen ontstaan? Wat zou anders gedaan kunnen worden wanneer je naar deze tekeningen kijkt?

SOAR ANALYSE

8-12 jaar

BESCHRIJVING TOEPASSING INSTRUMENT

SOAR staat voor **S**terktes (Strengths), **O**ppportunity's (Kansen), **A**mbities (Aspirations) en **R**esultaten (Results). Je kijkt naar de huidige situatie zoals het nu is en je kunt naar de toekomst kijken. Een SOAR analyse richt zich op de sterke punten in jouw klas of school. Je onderzoekt welke kansen en mogelijkheden er zijn om het onderzoeksvraagstuk te ondersteunen. En welke resultaten je wilt behalen.

STAP PEN

1. Je tekent een vierkant in de grote ruimte.
2. Je kiest een onderzoeksthema (eventueel samen met de kinderen). Je legt uit dat je samen het onderzoeksthema gaat onderzoeken: met 4 belangrijke kernaaspecten S O A R.
3. De kinderen gaan individueel of in tweetallen de **Strengths** onderzoeken in en buiten de klas. En noteren dit op post-its die ze in het vierkant leggen.
4. De kinderen gaan individueel of in tweetallen de **Oppportunity's** onderzoeken in en buiten de klas. En noteren dit op post-its die ze in het vierkant leggen.
5. De kinderen gaan individueel of in tweetallen de **Aspirations** onderzoeken in en buiten de klas. En noteren dit op post-its die ze in het vierkant leggen.
6. De kinderen gaan individueel of in tweetallen de **Results** onderzoeken in en buiten de klas. En noteren dit op post-its die ze in het vierkant leggen.
7. De inhoud van het vierkant wordt per onderdeel of als geheel met de groep besproken.
8. Het gesprek levert input op voor het realiseren van het onderzoeksthema.

TIP

Scan de code!

02

Schrijfgerei, plakband
Post-its in 4 kleuren
Grote vellen papier op de grond

15-60 minuten

Door audio/filmopname worden de gesprekken vastgelegd en later geanalyseerd door betekenisvolle tekstfragmenten te selecteren. Door notities op papier door een derde. Het kwadrant met post-its wordt gefotografeerd.

TALKING STICK

BESCHRIJVING TOEPASSING INSTRUMENT

De werkvorm Talking stick komt uit de Afrikaanse cultuur, waar de stamoudsten op gezette tijden bij elkaar kwamen om belangrijke zaken met elkaar te bespreken. Het werkt heel simpel. Degene die de stok heeft, krijgt de volle aandacht van de anderen. De andere kinderen mogen de spreker niet onderbreken. Door dit hulpmiddel is er geen strijd om de aandacht en vallen mensen elkaar niet in de rede. Het biedt ook de ruimte voor een persoonlijke noot bijv. "Wat heeft deze dag voor mij betekend? Wat neem ik ervan mee?"

STAPPEN

1. Kinderen (bijv. klas, groepje van 3-6) zitten in een kring in een open ruimte. Er zijn geen tafels.
2. De begeleider legt de talking stick midden in de kring en legt de 'spelregels' uit. Het onderzoeksthema of de onderzoeksvraag wordt toegelicht.
3. Als iemand iets wil zeggen pakt het kind de stok. De kinderen mogen zelf bepalen of ze wel of niet de stok pakken.
4. Wanneer iemand praat met de stok in de hand zijn de anderen stil. Ze mogen niet interrumperen. De spreker krijgt de volle aandacht.
5. Als iemand uitgesproken is, mag iemand anders reageren maar alleen als degenen de talking stick verdient.
6. De talking stick is te verdienen door kort samen te vatten of te parafraseren, wat de spreker heeft gezegd/bedoeld.
7. Als de spreker de samenvatting accepteert als juist zal hij de talking stick overhandigen.
8. De sessie is afgerond als iedereen aan bod is gekomen die iets wilde zeggen.

De begeleider kan in het proces ook zelf de stok pakken en iets vertellen.

TIP

Het is ook mogelijk de stok rond te laten gaan. Degene die de stok dan in de hand krijgt kan zelf bepalen of hij of zij iets wil zeggen of niet en vervolgens de stok doorgeven. Pinterest kent mooie voorbeelden om te maken. Er kunnen ook afbeeldingen gebruikt worden om het thema te duiden.

20

Mooie zelfgemaakte
'talking stick'

20-60 minuten

Door notities op papier door een derde.
Door audio/filmopname worden betekenisvolle fragmenten vastgelegd en later geanalyseerd.

WERELDCAFÉ

9-12 jaar

BESCHRIJVING TOEPASSING INSTRUMENT

Wereldcafé is een werkvorm waarbij een grote groep deelnemers wordt uitgenodigd om op ongedwongen wijze ervaringen, inzichten en kennis uit te wisselen. Het gaat er bij een wereldcafé om in dialoog met elkaar kennis te delen en elkaar te stimuleren tot innovatief en creatief denken. In een oriëntatiefase kan deze werkvorm worden ingezet voor verkenning en verdieping. In de ontwikkelfase voor bedenken en toetsen van ontwerpideeën, alsook voor het bedenken van oplossingen voor praktijkproblemen en voor het selecteren van oplossingen.

STAPPEN

1. Jij bent de begeleider van het wereldcafé. De kinderen zitten of staan rondom cafétafeltjes die door de gehele ruimte zijn opgesteld. Bij elk tafeltje zitten of staan ongeveer 4 tot 5 deelnemers.
2. Benoem de spelregels: er worden drie rondes gehouden van 10-20 minuten. In de verschillende rondes gaan de deelnemers van tafel naar tafel, wat zorgt voor kruisbestuiving van ideeën en inzichten die zij weer kunnen meenemen naar de andere tafelconversatie. 1 kind blijft telkens achter om het vorige verhaal te vertellen. Dit herhaalt zich 3 keer.
3. Bespreek het thema en de startvraag waarover de kinderen met elkaar in dialoog gaan. Moedig de kinderen aan om naar elkaars ideeën, aannames, perspectieven en contexten te luisteren en deze directe inzichten vast te leggen op papier (grote vellen).
4. Na de laatste ronde hangen de deelnemers de grote vellen op een muur en leest iedereen een aantal vellen in stilte.
5. Probeer als begeleider te komen tot een gezamenlijk verhaal op basis van hetgeen is opgeschreven en gelezen is door de kinderen. Probeer de grote lijn te pakken om deze plenair te bespreken. Stel de vraag aan de groep: welke verhaal wordt door ons verteld?
6. Stel de vraag: wat is er volgens jullie nodig om de veranderingen in gang te zetten rondom het onderzoeksthema?

TIP

Bereid het wereldcafé goed voor. Bereid het thema en de startvraag goed voor. Zorg voor een gezellige caféambiance. Doe dat samen met de kinderen.

16

Schrijfgerei, plakband, grote vellen papier, grote ruimte met tafels en stoelen.

1 à 2 uur

Notities worden gemaakt op de grote vellen. Deze grote vellen worden bewaard, uitgetypt of gefotografeerd. Het gesprek met de groep kan opgenomen worden en later geanalyseerd met betekenisvolle fragmenten.

POPPENKAST

BESCHRIJVING TOEPASSING INSTRUMENT

Jonge kinderen houden van poppenkast. Gebruik het poppenkast spel om een scène na te spelen die te maken heeft rond het onderzoeksthema. Bijvoorbeeld: pestgedrag, geen zin hebben in werkjes of lezen, aanklooien in de speelhoek. Ga vervolgens met de kinderen in gesprek en probeer hun gevoelens, belevingen en meningen los te maken. Een leuk alternatief is dat een poppenkastpop het onderzoeksthema introduceert in de kring en zo een gesprek voert met de kinderen.

STAPPEN

1. Bereid goed je poppenspel voor en denk na over je onderzoeksdoel. Dat kan gaan over het nu is of juist toekomstgericht zijn. Maak het spannend, grappig, maar hou de focus scherp op je onderzoeksthema.
2. De kinderen zitten in de kring en hebben goed zicht op het poppenkastspel.
3. Voer tijdens of na het introductie spel een gesprek met de kinderen.

TIP

Laat kinderen zelf een poppenspel bedenken aan de hand van het onderzoeksthema. Geschikt voor kinderen uit groep 3 of 4.

27

Poppenkastpoppen

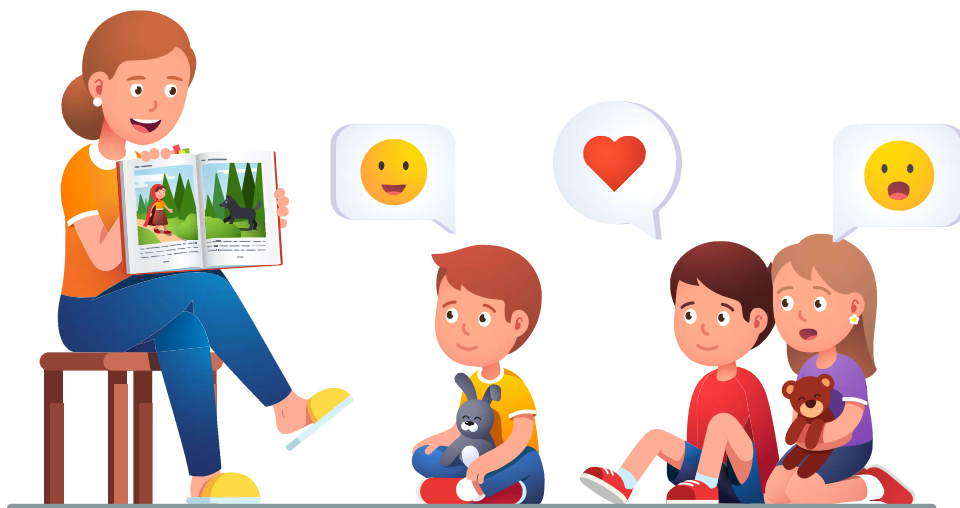

15-20 minuten

Het poppenkastspel en gesprek kunnen worden opgenomen. Later kunnen betekenisvolle tekstfragmenten geselecteerd worden.

PRENTENBOEK

BESCHRIJVING TOEPASSING INSTRUMENT

Voorlezen en lekker luisteren. Prentenboeken lenen zich bij uitstek als introductie voor een onderzoeksthema bij jonge kinderen. De boeken sluiten aan bij de leef- en belevingswereld en bovendien zijn ze vaak fraai vormgegeven in mooie, krachtige beelden. Zoek een passend prentenboek bij je onderzoeksthema. Zeker als het onderzoek rondom sociaal emotionele aspecten gaat is er veel te vinden. Denk aan boeken over pesten (buitengesloten worden), boeken over vriendschap (relaties in de klas), conflicten (hoe gaan we om met elkaar?), anders zijn. Gebruik het prentenboek of een afbeelding uit een prentenboek als introductie van je onderzoeksvraag.

Ga vervolgens met de kinderen in gesprek en probeer hun gevoelens, belevingen en meningen los te maken.

STAPPEN

1. Zoek een passend prentenboek uit en denk na over je onderzoeksdoel. Dat kan gaan over het nu is of juist toekomstgericht zijn. Kies voor het gehele boek of een scene uit het boek als introductie.
2. De kinderen zitten in de kring en het prentenboek wordt voorgelezen
3. Voer tijdens of na het introductie van het prentenboek een gesprek met de kinderen.

TIP

Gebruik eventueel een digitaal prentenboek. Laat kinderen n.a.v. het prentenboek tekeningen maken over hun mening, gevoelens of ervaringen. Zie werkvorm tekeningen.

28

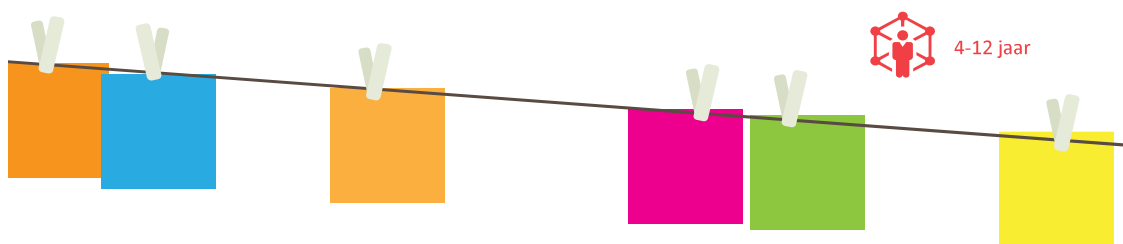
Een relevant prentenboek

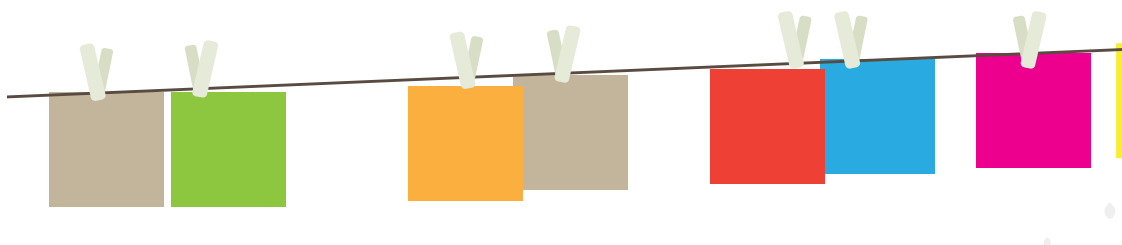
15-20 minuten

Het gesprek kan worden opgenomen. Later kunnen betekenisvolle tekstfragmenten geselecteerd worden.

STEMMEN MET EEN WASKNIJPER

BESCHRIJVING TOEPASSING INSTRUMENT

Een eenvoudige werkvorm die net succes door een student is toegepast in de onderbouw. Stemmen met een wasknijper. Het idee is eenvoudig. Er is een geplastificeerde strook met drie kleurvlakken. De leerlingen geven ieder voor zich hun mening: voor of tegen of geen mening; heel belangrijk tot helemaal niet belangrijk; Supergeweldig tot saai... Bedenk zelf met de kinderen de criteria. Aan de hand van jouw vraag brengen de leerlingen met hun wasknijper de stem uit. De kaarten zijn bewust niet losgeknipt omdat dat met name voor kleuters praktischer blijkt.

STAPPEN

1. Koppel je onderzoeksvraag aan de drie kleuren en leg de werkvorm en de criteria duidelijk uit. Maak het heel concreet door eerst te starten met enkele oefenvragen.
2. Stel de vraag en geef alle leerlingen eerst denk tijd zodat ze niet "na-afen" wat een ander als mening geeft. Telkens een andere vraag is mogelijk.
3. Breng in kaart waar de wasknijpers staan, bv door het op de grond te leggen en een foto te maken.
4. Ga in gesprek met de leerlingen over het verhaal achter hun antwoord.

TIP

Varieer: Denk aan smileys of denk aan de cijfers 1-10 op een strook.

52

1 set stemstroken en wasknijpers per leerling.

5-15 minuten

Door audio/filmopname worden de gesprekken vastgelegd en later geanalyseerd door betekenisvolle tekstfragmenten te selecteren. Door notities op papier door een derde. Maak foto's van de kleurenssets met wasknijper per vraag.

Hogeschool de Kempel • Deurneseweg 11 • 5709 AH Helmond • 0492-514400 • info@kempel.nl

TOVERSTAF & WONDERVRAAG

BESCHRIJVING TOEPASSING INSTRUMENT

De toverstok kan gekoppeld worden aan “ de techniek de wondervraag” . De wondervraag wordt ingezet om out of de box te bedenken en te fantaseren in wat mogelijk is. Binnen therapie, veranderprocessen bij zowel jonge kinderen als volwassenen. Het wordt gebruikt bij waarderende en oplossingsgerichte processen. In plaats van het verleden te bespreken en te analyseren, focussen we ons op de toekomst. We genereren samen nieuwe ideeën die eerst nog onmogelijk leken.

STAPPEN

1. Introduceer het onderzoeksthema en de wonderstok/toverstok en wondervraag: stel je voor dat alles mogelijk zou zijn, wat zou je wensen ten aanzien van? Zorg voor een mooie toverstok.
2. Start vervolgens de dialoog. Leg de dialoogregels uit. Elke droom mag er zijn hoe gek vreemd of buitenaards die is....Laat kinderen bijvoorbeeld eerst individueel dromen of in 2-tallen en ga daarna met de groep in gesprek. Wat zou er mogelijk zijn als....? Stel we worden wakker 6 maanden later wat zou op zijn best veranderd zijn? Want alles is mogelijk met deze toverstok! Hoe ziet het eruit? Laat de kinderen een zo concreet mogelijk beeld schetsen wat, met wie, hoe, waar, wanneer. Kleuren die je ziet, gevoelens die er zijn, gesprekken die gevoerd worden
3. Ga daarna in gesprek welke stappen nodig zijn om dit te realiseren. Welke hulpbronnen zijn nodig en wat hebben we al in huis? Wie of wat kan ons helpen?

TIP

Maak het spannend en uitdagend. Kinderen kunnen makkelijk out-of -de-box denken en juist dat genereert energie en mogelijkheden. Variaties zijn het Wonder verhaal: beschrijf of teken samen in groepjes de meest ideale of beste situatie, of speel die in een Tableau vivant na: de huidige situatie en gewenste situatie. Vervolgens vindt bespreking met de groep plaats. Zorg dat er een ideeën genereert en vastlegt. Dat kan bv met post-its...zo ziet de groep de droom ontstaan.

42

Een mooie toverstaf.

30-60 minuten

Via audio of filmopname wordt het gesprek vastgelegd. Later worden betekenisvolle tekstfragmenten geselecteerd. Bij de start kan ook iedereen de droom of wens tekenen, en vervolgens vindt het gesprek met de toverstok plaats.